

Pozsony, 1968. május 12. Az Új Szó jegyzete az ún. nemzeti menetelésről, amelyet pozsonyi szlovák egyetemi és főiskolai hallgatók szerveztek a dél-szlovákiai szlovákok támogatása céljából.

EGY MENETELÉS MARGÓGÁRA

„MINDEN NEMZETÉHEZ HŰ SZLOVÁKNAK” szöveget az a felhívás, melyet különböző tárlalásban a PRAVDA, a SMENA és a PRÁCA¹⁸¹ május 8-i száma közölt. A felhívás – a bratislavai diákok egy csoportja nevében (!) – zárandokutat hirdetett Bernolákovo – Diószeg – Galánta – Vágsellye – Dunaszerdahely – Komárom útiránnyal, azzal a céllal, hogy „támogassák azokat a dél-szlovákiai szlovákokat, akik L'udovít Štúr és a Matica slovenská örökéhez jelentkeznek”.

A hírben – alapjában véve – nincs semmi különleges. Sőt, az a mintegy húsz-huszonöt fiatalember, aki Bratislavából Bernolákovóig vasúton tette meg az utat, s akiknek száma Vágsellyéig mintegy 31-re nőtt, az sem jelentett komolyabb „veszélyt”. Mégis elgondolkasztó ez az akció! Elsősorban azért, mert feltehetően része annak a hecckampánynak, mely a dél-szlovákiai szlovákság „elnyomatásáról” beszél. Eltekintve e nézet tarthatatlanságától, feltesszük a kérdést: vajon senkinek sem jutott eszébe, hogy ez a „zarándokút” sértheti az együttélést, s egy nemzetiség emberi méltóságát?! Még akkor is, ha végcélként a komáromi M. R. Štefánik-szobor előtti tisztelgést jelölték is meg... S ha már a menet szervezői (de kik a szervezők?!) nem gondoltak erre, mit tettek azok, akik erre e n g e d é l y t adtak?! Vagy talán nálunk – minden gyülekezési szabadság ellenére – ez már mellékes?

A magunk részéről szerencsésnek tartjuk, hogy ez a kezdeményezés – melynek a saját is oly szívesen rendelkezésére állt – nagyobb tömegeket nem mozgósított, s így „szenzáció” nélkül napirendre térhetünk felette. Mégis, ismerve a DEMAGÓGIA és a TÖMEGPSZICHÓZIS által előállható következményeket, szükségét érezzük, hogy figyelmeztessünk az ilyen és hasonló akciók veszélyességére. S ebben a szándékunkban nem vagyunk egyedül. A bratislavai VEČERNÍK¹⁸² szerdai száma arra figyelmeztetett, hogy a diákság spontán megnyilvánulásait egyesek más célokra akarják felhasználni! E helyzettelismerés helyességét ez az akció is alátámasztja. Amíg ugyanis a SZABADSÁG, EGYENLŐSÉG, TESTVÉRISÉG jelszavával vonuló diákok a „magyarokkal való együttélés” elvét hangoztatták, addig a surányi¹⁸³ templom előtt szónokló – a menetből kiváló középkorú – férfi demagóg fellépése már magyarelles megnyilatkozásokra (jelszavakra) készítette a templomból (!) kilépő hívók egy részét.

Feltesszük a kérdést: KINEK HASZNÁL EZ?!

181 A Pravda az SZLKP KB, a Smena a Csehszlovák Ifjúsági Szövetség, a Práca a Forradalmi Szakszervezeti Mozgalom Pozsonyban megjelenő szlovák nyelvű napilapja volt.

182 Večerník – Pozsonyban megjelent szlovák nyelvű esti hírlap.

183 Helyesen: nagysurányi.

Örömmel üdvözlöttük a Dél-Szlovákiában megalakuló Matica-klubokat is, melyek az itt élő szlovákság kulturális életének fellendítésére hivatottak. Az örömben azonban örömvegyül. Dél-Szlovákiában ma ugyanis olyan személyek házalnak, akik nem áttallják a Matica alakuló gyűléseit a sovinizmus szításával mételyezni, s a közel fél évszázados együttélést megbontani. A magunk részéről elítéljük a magyar vonatkozásban megnyilvánult túlzásokat, de ki figyel fel ezekre a jelenségekre?!

Sajnálatos, hogy ezekre a tendenciákra nekünk kell figyelmeztetni, s egyben óvni és figyelmeztetni a magyar közvéleményt, őrizze meg higgadtságát, s ne a fogadatlan prókátoroknak „higgyen”, hanem a párt akcióprogramjának, mely minden nemzetiségnek biztosítja a megillető jogokat. De miért nem gondolnak ezen akciók és jelenségek veszélyességére azok, akik ezt szervezik, s akik némaságukkal cinkosává válnak az alapvető emberi jogokat sértő megnyilvánulásoknak. Hisz, mint minden matematikai műveltek, ennek is megvan az ellenpróbája. Éspedig: hogyan nézne a szlovák sajtó és a közvélemény ezekre a jelenségekre, ha – a köztársaság bármely részén – csehek, lengyelek, ukránok, németek, magyarok szerveznék?! NEM, ERRE NINCS SZÜKSÉG! De ha már ezt mindenki nem tudatosítja, a közbiztonság és az állami szervek fülét nem sértik azok az uszító megnyilatkozások, melyek az utóbbi napokban, hetekben elhangzanak?!

A cseh és a szlovák közvéleményhez hasonlóan az itt élő magyarság teljes szívvel támogatja a demokratizálódási folyamatot, s az államjogi elrendeződés kérdését, de az ilyen a If Peking-szerű akciókkal nem tud egyetérteni! Vajon tudomásul vesszük-e ezt azok, akiknek nemcsak történelmi ismereteik, hanem – a jelek szerint – földrajztudásuk is meglehetősen hiányos ... S ha már képtelenek arra, hogy a k o r t megértsék, fel kell nekik adni a leckét, s elejét venni annak, hogy sovinizsza és demagóg fellépéssel bárki is rontsa a népek, nemzetek és nemzetiségek együttélését, s fékezze a kibontakozást.

-dz-

Új Szó, 1968. május 12. 2. p.

23

Pozsony, 1968. május 19. Révész Bertalan reagálása a *Hét* című hetilapban Rudolf Olšínský és Michal Gáfrik írására.

Révész Bertalan
AZONOS MÉRCÉVEL

Kevéssel azután, hogy a demokratizálódás-megújhdás tisztító szele minket, csehszlovákiai magyarokat is megérintett, jogos igényként jelentkezett az a követelésünk, hogy a szlovák nyelvű sajtó a szlovák-cseh államjogi kérdések taglalása mellett foglalozzék a mi ügyünkkel is, tájékoztassa olvasóit a velük egy hazában élő, azonos célokért küzdő s viszonylag nagy létszámú kisebbség helyzetéről, megvalósulásra váró igényeiről, egyszóval: hogy egészséges közvéleményt teremtsen. Jó ideig csak süket fülek-